

Razne novice.

* **Zupnik Andrej Zdolšek.** V noči od torika na sredo je umrl č. g. Andrej Zdolšek, župnik pri Sv. Stefanu pri Smarju. Rojen je bil dne 18. novembra 1854 na Ponikvi ob južni žel. V mašnika je bil posvečen leta 1880. Kot kaplan je služboval v Solčavi, pri Sv. Vidu pri Planini, pri Sv. Petru v Sav. d.; na Vranskem in v Smartnu na Paki do leta 1892, katerega leta je bil imenovan za župnika pri Sv. Stefanu. Njegov pogreb se vrši v petek, ob 10. uri predpoldne, Blagemu in vzornemu duhovniku svetila večna luč:

* **Zupnik Cerjak.** Č. g. Jožef Cerjak, župnik v Rajhenburgu, ki je pozidal krasno romarsko cerkev „Marija Lurd“ v Rajhenburgu, je stopil v pokoj. Radi boleznij že od meseca novembra ni mogel zapustiti svojega istotaka nanovo sezidanega župnišča. Župnija je razpisana do dne 10. junija. Mnogozasluznemu g. konzistorijalnemu svetniku in župniku Cerjaku pa želimo, da se kmalu ozdravi in še gleda dolgo let na sad svojih obilnih trudov in naporov! G. župnik J. Cerjak je bil vedno vzoren in požrtvoalen prijatelj našega slovensko-stajerskega časopisa.

* **Župnijski izpit.** Te dni so napravili župnijski izpit naslednji č. gg.: Anton Bukovšek, kaplan na Prihovi; Mihael Kos, kaplan na Dobrni; Anton Kuhar, kaplan na Ljubnem; Ivan Razbornik, kaplan v Jarenini; Vedečnik Ivan, kaplan v Vitagju.

* **Duhovniške spremembe.** Prestavljeni so naslednji č. gg. kaplani: Jakob Bohak od Sv. Petra pri Radgoni v Gornjigradu; Blaž Brdnik iz Starega trga pri Slovenjgradu na Vrasko in Jakob Rabuza iz Gornjegograda v Starigr.

* **Birmovanje v dekaniji Sv. Lenart** v Sl. gor. Zakrament sv. birme se bo delil: 13. majnika pri Sv. Lenartu, 16. pri Sv. Rupertu, 17. pri Sv. Trojici v Slov. gor., 18. pri Sv. Ani na Krembergu, 19. pri Sv. Benediktu, 20. pri Sv. Juriju.

* **Letošnji novomašniki.** Letos bodo lrali novo sv. mašo sledeči gg. bogoslovci: Iz IV. letnika: Arlič Karl iz St. Janža na Vinski gori; Guček Karol iz Dobja pri Planini; Jarh Konrad iz Rimskih Toplic; Jeraj Jožef iz Rečice; Kosi Alojzij iz Ljutomer; Krevh Matija iz Trobelj pri Slovenjgradu; Krušič Ivan iz Mengša na Kranjskem; Lendovšek Teodet rojen v Beljaku na Koroškem; Rehar Jožef iz Smartina v Rožni dolini; Safošnik Jakob iz St. Lovrenca na Dravskem polju; Slander Maksimilijan iz Gomlškega; Vršič Feliks od Sv. Antona v Slov. goricah; Zmavc Jožef iz Bočne pri Gornjemgradu. Iz III. letnika: Golgranc Martin rojen v Smarju pri Jelšah in Medved Martin, rojen v Artičah.

* **Odlikovani rešitelji.** V „Slovenskem Go pod.“ z dne 23. julija 1914 smo v članku „Poslanec Pišek rešitelj“ poročali o rešitvi Marije Potočnik v Orehovi vasi iz smrtne nevarnosti. Z Najvišjim priznanjem je bil orožniški stražmojster G. Anton Planin odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono, ker je v družbi z g. poslancem Pišekom rešil omenjeno Potočnik gotove smrti. Slovesnost odlikovanja se je vršila dne 2. maja na Bregu pri Ptujju v navzočnosti mnogobrojnega občinstva. Po nagovoru g. okrajnega glavarja dr. pl. Netolizca iz Ztuja, se je pripel odlikovancu zaslužni križec. Pri slovesnosti so bili zastopani vsi javni uradi iz Ptujja in okolice in mnogo zasebnikov, ki so prišli odlikovancu osebno čestitat. Odlikovavec je bil pri požaru dne 21. julija, ko je rešil omenjeno Potočnik gotove smrti, tako hudo ranjen in poškodovan, da je postal za službo v orožništvu nesposoben, in je sedaj upokojen in še ni popolnoma ozdravel. — Želimo, da bi tudi g. poslanec Pišek sprejel za njegovo požrtvovalno rešitev ponesrečenega odlikovanca zasluženo plačilo. G. Pišek je namreč pozneje rešil g. stražmojstra iz goreče plasti.

* **Naročnikom „Pondeljrove Straže“!** Kdor bi rad dobival zanesljiva poročila o dogodkih na bojiščih, v tujini in domovini, vsaj vsak teden dvakrat, naj naroči poleg „Slov. Gospodarja“ tudi še „Pondeljrovo Stražo“. Lastništvo „Slov. Gospodarja“ se je žalansko leto odločilo, da preskrbi našim naročnikom „Pondeljrovo Stražo“ za nižjo ceno. Te ugodnost se naši naročniki tudi letos lahko deležni. Samo „Pondeljrova Straža“ stane za celo leto 3 K 20 v, za pol leta 1 K 60 v in za četrt leta 90 v. Znesek se naj pošlje po poštni nakaznici na naslov: Upravništvo „Pondeljrovo Straže“ v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Na rob nakaznice naj se napiše: Ta znesek je za „Pondeljrovo Stražo“.

* **„Slovenski Gospodar“ spoštovan na bojišču.** Z bojišča se nam 12. aprila piše: Srčna hvala za „Slov. Gospodarja“, katerega redno dobivam. Nas vo Jake zelo veselje, ako dobimo naše slovenske časnike, da izvemo, kako se kaj v naši ljubi domovini godi. Ko časnik dojde, obstopi moštvo bralca in poprej ne odneha, dokler se vse ne prebere. Vsi smo radovedni, Nemci in Slovenci. Jaz sem večinoma med Nemci; pa sedaj ni tukaj nobene razlike med narodi, ker vsi se moramo z združenimi močmi boriti za blagor naše Avstrije. Pozdravlja Vas zvest naročnik Frane Kokol.

* **Hvaležne čitateljke se zahvaljujejo.** Iz Velenja smo dobili slededečo zahvalo: Cenjeno uredništvo! Bodi Vam tem potom izrečena najtoplejša zahvala, da ste objavili v „Slov. Gospodarju“ listek č. a. Goleca. Da bi bili videli, kako smo planili po listu in

listi „Volčji dolni“! Tako od srca se še menda nismo smejale, kar je vojska. Pa tudi g. pisatelj, u se zahvaljujemo stokrat, da v tako težkih časih se misli na naše časnike. Me bomo molile, naj ga Mati božja varuje in srečno pripelje domov, da nam bo še kaj napisal. Tudi drugače se nam Vaš list zelo dopade. — Zdrzrave!

* **En mesec se in vršilo se bo zrebanje velike loterije Slovenske Straže,** namenjene ubogim slovenskim otrokom, našim invalidom in vdovam padlih junakov. Koga ki ima srce za dom in ljudstvo, bi za plemeniti namen ne dvignil, da ne bi pomagal razpečati kolikor mogoče veliko srečk? Zrebanje se vrši že dne 31. maja. Za prva ločila Slovenske Straže je pokazala, da Slovenska Straža z dobriki ne dela praznih obljub in tako bude tudi to pot na razpolago nad 1700 dragocenih dobikov v skupni vrednosti 20.000 K. Hitite torej kupovat in naročati se srečke, katerih ves čisti dobiček ostane na korist našemu ljudstvu.

* **Odlikovani kaznilnici: paznik.** Le. ediki Serbela, kaznilnični paznik na mariborski okrožni sodnici, se je udeležil kot četovodja 47. pešpolka vojske proti Rusom. Bil je težko ranjen. Sedaj zopet opravlja službo v kaznilnici. Te dni je bil obveščen, da je radi hrabrosti odlikovan s srebrno svetinjo I. vrste. Serbela je bil pred leti vodja deželne trdnice v St. Lju v Slov. goricah.

* **Slovaški ujetniki v Rusiji.** Uradna „Gazeta Lwowska“ (izhaja v Białym) poroča po kvorskem „Nowem Wieku“, da v raznih ruskih in sibirskih mestih b. v. v. veliko skupine slovaških ujetnikov. V Tomsku so se slovaški ujetniki lotili raznih strok; služijo kot stražniki, brivci, izdelujejo klavirje, drugi zopet so rokodelci in trgovci. Skupina čeških ujetnikov je organizirala orkester, inteligentnejši dajejo poduk kot domači učitelji. Vendar se ujetnikom ne godi povsod dobro. Irkutski gubernator je za svoje gubernije izdal ukaz, ki prepoveduje sprejemati ujetnike brez vladnega dovoljenja, učiteljskim zahtevam vstop v restavracije, sobe, hotele, prodajalne, vite in v javna zabavišča, prepoveduje govoriti z ujetniki ali jih obdarovati. V Volgodi podpira ujetnike tamošnje dobrodelno društvo. V Vjatski jih podpira odbor, ki uraduje v gubernatorjevi pisarni. V manjših mestih in krajih pa trpijo ujeti ki več o bedo.

* **Pogrešajo se:** Martin Vajda, pionirski bataljon št. 3, 1. stotnja. Naznanilo njegovemu očetu Petru Vajdi, posestniku v Vogričevcih, pošta Ljutomer. — Jožef Vučkak je dne 25. oktobra odšel kot novinec iz Celja na severno bojišče in od tega časa ni več glasu o njem. Naznanilo njegovi sestri Anici Vučkak na Lipovcu, pošta Juršinci pri Ptujju. — Janez Zilnik, pešec 47. pešpolka, 4. stotnja, voja na pošta Slov. 73, se pogreša že od meseca septembra. Poročilo na očeta Janeza Zilka, Sv. Peter riže Maribora. — Pogreša se Miha Svetelšek, domobranski pešpolk št. 26, 7. stotnja. Odgovor na Nežo Svetelšek, Sladkagorja, pošta Smarje pri Jelšah.

* **Metvi se oglašajo:** Iz Skoije vasi se poroča: Jožefa Ellera, vojaka našega domačega polka, smo že šteli med mrtve. Že od meseca novembra ni bilo ne glasu o njem. Molili smo že za dobrobit njegove duše. Pretekli teden pa je prišlo na občino Skofjeva vas, da je Jožef Eller v ruskem ujetništvu.

* **Slovaški Prezemslanci v ruskem ujetništvu.** Janko Horvat, oženjen veleposel tuče v Gvečkovcih pri Veliki Nedelji, od začeta vojske trdnjavski na Lunčičar v Przemslu, piše dne 14. aprila 1915 iz Orenburga v Rusiji ob Uralu svojemu bratu, č. g. župniku Fridriku Horvat v St. Lovrenca nad Mariborom: „Preljubi brat! Še zmiraj na potovanju v ujetništvo. Dnevno se 6. potem za prišelmo na stalno mesto. Odtod pošljem svoj naslov. Rabil bom nekaj denarja. Pi al bom svoji sorogji, da pošlje denar Telji. Ti pa me, najpotovca ne me ikanskemu konzulatu v Trstu. Sicer bom pa še natančneje poizvedel način pošiljave. Hvala Bogu, jaz sem zdrav! Tukaj življenje ni slabo, ljudje dobri, z nami lepo obnejejo, krajji krasni, n. pr. reka Volga. Pozdrav iz srca! Janko.“

* **Novo pokopavanje padlih vojakov na Ruskem.** „Czas“ poroča z Varsave: V Varsavi je bilo ustanovljenih 15 zbirnih stvenih oddelkov, ki imajo nalogo, da odpro do sedaj v naglici napravljene vojaške grobove in polja, ljejo trupla na način, ki odgovarja popolnoma zdravniškim odredbam. Do sedaj so pokopavali mrtve vojnike v skupnih grobovih. Pri novem pokopavanju bodo nemški in avstrijski mrtvci pokopani skupaj, ruski padli junaki pa v posebnih grobovih.

* **Dopusti za obdelovanje polja.** Korespondenčni urad poroča: Vojno ministrstvo je odredilo, da veljajo določila odloka o podeljevanju dopustov za obdelovanje polja tudi za vse črnovojnike, ki bivajo v zaledju in za vse po postavi o vojnih dajstvih vporabljen delavce.

* **Podpora po v boju padlem vojaku.** C. kr. domobranksko ministrstvo je izdalo pred kratkim na politične oblasti važen odlok. Na podlagi točke 6 zakona z dne 26. decembra 1912 smejo uradi izplačevati podporo še šest mesecev po smrti vojaka, ki je padel na bojišču. Če se je družinam, ki so dobivale podporo, po šestih mesecih, odkar je umrl vojak, ustavila podpora, naj zopet vložijo prošnjo za podporo na okrajno glavarstvo.

* **Naknadni nabori črnovojnikov.** Črnovojniki letnikov 1878 do 1890 in 1892 do 1894, ki pri lanskih naborih niso bili sposobni, ali pa so bili pri nastopu vojaške službe oproščeni (glej današnji članek: „Važno za črnovojnike“), morajo iti zopet k naboru. Od naborov so izvzeti: črnovojniki, ki so že vpoklicani in služijo kot črnovojniki, četudi brez orožja; vsi tisti, ki imajo kakšno telesno hibo, vsled katere so bili splošno od črnovojniške službe oproščeni in imajo že črnovojniško odpustnico; oni črnovojniki, ki so bili kot vojniki radi rane superarbitrirani in proglašeni kot nesposobni za izvrševanje vojaške službe; osebe, katerim manjka roka ali noga, so slepi na obeh očeh, gluho-slepi, bebeli ali sodniško označeni slaboumi, duševno bolni in božjanski; nadalje duhovniki v dušnem pastirstvu, bogoslovci in končno vsi tisti, ki so bili pri prejšnjih naborih sicer potrjeni, a pozneje iz tega ali onega ozira oproščeni vojaške službe, ako še oprostitev ni ugasnila. Črnovojniki se morajo najdlje do dne 10. maja oglasiti pri občinskem uradu občine, kjer prebivajo in naj prinesejo seboj listine, iz katerih so izvidni potrebni podatki. Črnovojniško izkaznico, ki jo vsak dobi pri zaslitvi, naj skrbno shranji in jo prinese seboj k naboru. Naknadni nabori se bodo vršili v času od dne 25. maja do dne 15. junija 1915. Čas in kraj naborov se še bo uradno izkazalo. Kdor se pri občini ne oglasi ali pa ne gre k naboru, se bo od politične oblasti strogo kaznoval.

* **Zupani, uravnajte sami žito!** Vsak občinski predstojnik lahko v sporazumu s posebnim preskrbljevalnim odsekom, ki ga v ta namen voli odbor, ali z žetveno komisijo uravna žito v lastni občini, to se pravi: lahko odvišno žito v občini nakupi, da na domačem mlinu zamleti ter potem moko potrebnim občanom prodaja po cenah, ki ne smejo biti višje nego oblastveno določene. Okrajnemu glavarstvu se dozadevni občinski sklep naznaniti. V občinah, kjer je župan sam uravnal žitne zaloge, ne bo nakupovalo in razlašalo niti okrajno glavarstvo niti vojno-žitni prometni zavod, § 22, odst. 2 cesarskega ukaza namreč pravi: „Od razlastitve so izvzete 2. zaloge, ki so v posesti dežele, okrajja ali občine, ako so določene za preskrbljevanje dežele, okrajja ali občine“. — Občine, kjer se bo tako ravno, si bodo pripravile marsikatero nepotrebno vzdrževanje. Mi smo pravočasno nasvetovali, vi izvršite!

* **Karte za pivo.** Kakor so upeljane krušne karte, tako so upeljali v nekaterih industrijskih krajih na Češkem tudi karte za pivo. Uslužbeni tovarni bodo smeli le strogo določeno mero piva zavrtiti in brez karte jim gostilničar ne bo smel dati kake pižace. List „Böhmischer Bierbrauer“ poroča, da se namerava za Češko za vse pivce izdati karte za pivo.

* **Mali mlinarji.** Na Češkem bodo tudi mali mlinarji mleti žito, ki ga oblast rekvirira pri posestnikih. Kakor smo že poročali, je mariborsko glavarstvo za mletev žita določilo samo večje mline, dočim so mali kmečki mlinci izključeni od zaslužka. Upati je, da se bo tudi v naših krajih potrebno ukrenilo, da bodo kmečki mlinci dobili dečo.

* **Vojaški konji za delo na polju.** Kakor smo že poročali, dajo vojaška uprava svoje konje posestnikom z vozniki vred in brezplačno na razpolago za obdelovanje polja. Zahteva se samo, da se daje konjem večjo množino krme. Za Spodnje-Stajersko so taki konji na razpolago pri sledečih vojaških oddelkih, kamor se naj obracajo posestniki: nadomestni bataljon infanterijskega polka št. 47 v Mariboru; nadomestni bataljon infanterijskega polka št. 5 v Celju; nadomestni eskadron dragonskega polka št. 5 v Mariboru; nadomestna baterija težke havbične baterije št. 3 v Mariboru; nadomestna baterija težke havbične baterije št. 2 v Mariboru; nadomestna baterija težke havbične baterije št. 14 v Mariboru; nadomestna stotinja saperskega bataljona št. 3 v Ptujju; nadomestna stotinja pionirskega bataljona št. 3 v Ptujju; nadomestna stotinja pionirskega bataljona št. 15 v Mariboru; nadomestni bataljon domobranskega pešpolka št. 26 v Mariboru.

* **Teleta za vzrejo.** Da bi se zabranilo, da se teleta radi pomanjkanja hlevskih prostorov in krmi odprodajo mesarjem, je ukazalo č. kr. nameštinstvo občinam o priliki šteti živine mesca marca, naj mu javijo one živinorejce, kateri imajo dovolj hlevskih prostorov in krmi ter bi prevezli teleta za vzrejo. Prijavilo se je že 200 iz različnih občin, ki bi sprejeli teleta v vzrejo. Dočeni se naj oglasijo pri županih, ki jim bodo dali vsa potrebna pojasnila. V onih okrajih, kjer se ljudstvo bavi z mlekarstvom, bo kmetovalcem po volji, če izvejo za tak občine, kolih posestniki prevzamejo teleta za vzrejo.

* **Škropljenje trte.** Mariborska vinarska šola in deželno vinarsko ravnanstvo v Gradcu opozarjata pri škropljenju trte na sledeče: Z bakreno galico naj se po možnosti stedi. Rozg, ki segajo čez kol, ni treba škropiti. Prvo škropljenje se naj vrši že koncem mesca majnika, drugo pa 10 ali 14 dni pozneje, tretje zopet 10 do 14 dni pozneje. Četrtokrat škropiti bo kazalo le tedaj, če bi bilo poletje zelo deževno. Škropiti je treba vestno in temeljito, ni pa treba s tekočino takorekto polivati trte. Če zmanjka bakrene galice, se naj porabi peroxid. Za žvepljanje se naj uporabi bakreno-žvepleni prah, ki stane 10 kilogramov 34 kron.

* **Razdelitev gumijevih trakov za zeleno cepljenje.** Ker je nemogoče dobiti dovolj dobrih gumijevih trakov za zeleno cepljenje trt, stajerski deželni odbor letos ne more brezplačno razdeljevati takih trakov po svojih strokovnih nastavljenih, kakor se je to že zgodilo druga leta.

* **Sejte kolerabo vrste „Goljat“.** Stajersko nameštinstvo priporoča, da bi se v obilni meri sejalo talozvano „Goljat“-kolerabo, ki doseže na rodovitni in krepki zemlji težo od 6 do 10 kg in je pri tem zelo okusna. Seje se jo koncem mesca aprila in v začetku mesca majnika, saditev je proti koncu mesca junija, sredi septembra pa žetev. Dobi se seme pa v vseh semenskih prodajalnah. Kjer so večji vrtovi, naj bi se sejala „Goljat“-koleraba.

* **Gladka akacija.** Stajersko deželno gospodarsko nadzorstvo je naznanilo kmetijskim družbam, da bo opustilo v svojih nasadih gojitev gladke akacije, ker se je ista slabo obnesla. Akacija ali bogov trn daje namreč izborn les za vinogradno kolje. Namesto gladke se pa lahko sadi trnjeva akacija, koje les je izva redno trpežen.

* **Snetljivost turščice** povzroči neka gliva (ustilago maydis), ki napada listje, stebila in storže. Bule, ki se naredo, se napolnjene z rjavkastočrnim trosom (semenom) te glive. Znatna škoda nastane večinoma tedaj, če se turščica več let zapored sadi na eno in isto njivo, kar da glivi priliko se močno razploditi. Sredstvo proti snetljivosti je enourno namakanje turščičnega zrnja v polodstojni raztopini modre (bakrene) galice v vodi, če se istočasno ne gnoji z gnojem, v katerem je snetiva turščična slama. Ker jedka raztopina modra galice lahko kaljivost zrnja oškoduje, priporočajo nekateri dati za nekaj minut namočeno zrnje v redko raztopino apnenega beleža. Apno namreč utopi jedko žvepleno kislino modre galice. Namočeno zrnje je seveda takoli posušiti.

* **Varčna kuharica.** Zbirka navodil za pripravo tečajih in okusnih jedil s skromnimi sredstvi. Za slabe in dobre čase sestavila v vojnem letu 1915 N. R. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Izredno nizka cena za to 224 strani obsegajočo knjigo znaša samo K 1.20, v platno vezana K 1.80, po pošti 20 vin. več. Kakor pove že naslov, ne bo služila knjiga samo ob času draginje in pomanjkanja živil, katero je prinesla s seboj svetovna vojska, temveč bo ostala vsaki gospodinjini menadomestilja svetovalka za poznejše dobre čase, katere nam Bog dočeli! Zeleni je, da bi si to hitro nabavila vsaka gospodinja, ki je ali pa želi postati varčna in hoče nekaj pripomoči k blagostanju svoje družine, pa tudi celega naroda; zelo nizka cena bo tudi veliko prinesla, da se knjiga hitro razširi. Knjiga se naroča v Cirkovi tiskarni v Mariboru.

*** Tržne cene v Gradcu.** Debeli voči 184 do 208 K, srednje debeli 176 do 182 K, suhi 168 do 174 K; debele krave 160 do 184 K, srednje debele 132 do 158 K, suhe 100 do 132 K; biki 156 do 184 K, mlada živina 152 do 180 K; teleta 200 do 220 K, iz emoma 230 do 240 K; mlade svinje 216 do 220 K, debele svinje 310 do 320 K, srednje debele 278 do 300 K, mesne svinje 300 do 312 K; ovce 140 do 160 K. (Pri goveji živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: Sladki 10 do 12 K, kisle 9.50 do 11 K, slama 8.50 do 10.50 K; pšenica 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, kornuza 35.—, proso 50 K, oves 27.30 K, ajda 60 K, fižol 65 do 68 K, grašica 11.20 do 11.40 K, leča 16.20 K, prose-pšeno 72 do 96 K, pšenični zдроб 92 K, koruzni zдроб 66 do 96 K, ržena moka 80 K, pšenična moka št. 0 92 do 108 K, št. 4 72 do 80 K, št. 6 (črna) 68 do 72 K (100 kg). Jajca komad 10 do 14 v, krompir 18 do 24 v 1 kg, mleko 28 do 32 v liter.

Z godbo zadobil zopet spomin. Kot jako uspešno sredstvo za zopetno pridobitev izgubljenega spomina, se je obnesla pri nekem angleškem vojaku — godba. Kakor poročila „Daily Chronicle“, se je nahajal imenovani vojak v londonskem zavodu za živčne bolezni. Vojak, ki je po poklicu godbenik, je bil o priliki eksplozije neke granate pri Ypernu popolnoma zasut. Njegovi tovariši so ga zamogeli izkopati šele po 13 urah, vendar pa je nesrečnež med tem že popolnoma izgubil spomin. V bolnišnici je bilo izvršenih cela vrsta poizkusov, da bi mu vzbudili spomin. Med drugim so položili bolniku v posteljo list z notami, ki je kmalu vzbudil njegovo pozornost. Po nekaj dneh je že zamogel popolnoma pravilno čitati note. Zanimivo je, da je bolnik zamogel note razrešiti par dni prej, kakor običajni tisk lista.

*** Maribor.** V vojaški bolnišnici št. 1 sta dne 3. aprila umrli vojaka Penges Janos od madžarskega pešpolka št. 69 in Fruhman Janez od deželno-brambovskega pešpolka št. 3, 8. stotnije. Pogreb obeh umrlih je bil dne 5. aprila popoldne.

*** Maribor.** Okrajno glavarstvo nam naznanja, da je nakupilo po ugodnih cenah večje množine lepega krompirja, katerega lahko občine, kjer ga primanjkuje, kupijo. Cena za 100 kg 17 K. Pojasnila na okrajnem glavarstvu.

*** Maribor.** Zupan dr. Schmidler naznanja v „Marburgerci“, da se bodo odslej mariborski svinijski sejni zopet redno vršili in sicer vsako soboto.

Hoče. Jožef Gselman, sin vrlega našega pristaša, gostilničarja pri postaji, je že drugokrat šel na severno bojišče. Sedaj že več mesev ni dal prav nobenega glasu od sebe. — Naši ljudje so zelo pridni. Na polju že od ranega jutra vse sklebuje dela. In vse tekmuje, kdo bi poprej opravil nujna poljska dela. Starčki, otroci, posebno pa ženske, ki imajo svojca na bojišču, se trudijo od zore do mraka, da bi preskrbele družini in domovini dovolj živeža. Kdor pridno dela, vrši sedaj izredno velik domovinski čin — Sadja se nam obilo obeta. Tudi polja so v najlepšem razvoju. Rž in pšenica se krasno razvijata. — Naša društveno življenje radi vojske ni mnogo trpele. Nad 100 vrlih Hočanov si hodi ob nedeljah po knjige in časnike. Vsi že nestrno čakajo, kdaj bo urednik zapisal z debelimi črkami v „Gospodarja“ in „Stražo“ — mir!

*** Slivnica pri Mariboru.** Kakor smo že v št. 16 „Slovenskega Gospodarja“ poročali, padel je na severnem bojišču 19letni Martin Tement. Prideljen je bil oddelku strojnih pušk dragonskega pešpolka št. 5. Kakor bi vedel, da se ne bo vrnil več k svojim domačim, je Tement pred odhodom na bojišče pisal svojim dragim ljubko poslovljivo pismo, v katerem je prosil vse svoje prijatelje in nasprotnike odpuščanja. Za rajnim so se v slivniški cerkvi darovale dne 25., 26. in 27. aprila sv. maše. Bodi mu tuja zemlja lahka!

*** Kapela.** Umrli je za sušico Ivan Knez z Račkovega vrha. Tudi njegova žena, s katero je živel samo eno leto v zakonu, je umrla za sušico. N. p. v m.!

*** Veržej.** Dne 4. aprila je v bolnišnici v Gradcu umrl za legarjem vrli mladenič Anton Kotnik iz Veržeja, star 22 let. Služil je cesarju kot vojak lovškega bataljona št. 20. V sled svoje pridnosti je postal v kratkem času desetnik. Na bojišču je šel koj v začetku vojske ter se boril za cesarja in drugi dom do konca meseca januarja in bil nad 20krat v ognju. Oslabel vsled naporov, je moral najprej v bolnišnico v Eperjes na Ogrskem, odkoder je prišel v Gradec, kjer je končal svoje mlado življenje, darujoč ga za očetnjavo. Počivaj v miru, dragi Tone, ki si bil veselje, ponos in nada svojih starišev. Zalujočim starišem bodi v tolažbo, da je umrl njih sin najljepše smrti, smrti za domovino!

*** Ljutomer.** Dne 21. aprila je nenadoma umrla v Gornjem Krapju blaga kmetica in mati Treza Babič vsled otrpnenja živcev v glavi. Kakor sploh matere v sedanjem vojnem času je imela rajna bridke ure. V Galiciji in Karpatih je imela pet sinov in še enega zeta; izmed teh so štirje že v ruskem ujetništvu. Pred nekaj leti ji je umrl en sin kot trdnjavski vojak v Poli. Mož ji je po dolgomučni bolezni umrl dne 28. maja 1910 in pozneje še ena hčerka. Truplo blage pokojnice se je položilo v grob njenega očeta in matere. Ravno pred smrtjo je dobila mati pismo od sina v Karpatih, v zadnjih vzdihih ga je še držala v roki. Na domu so ostale tri hčere, dve pod in ena že nad 20 let, in te moraj sedaj po svojih močeh oskrbovati kmetijo, orjejo in sejejo in opravljajo same vse drugo delo. Vas Gornje Krapje ima 14 kmetij in je 28 mož in fantov pod puško. Blagi počitnici srečno večnost! Imela je lepo navado, da se je večkrat sam se-

be tolažila, češ, nekak bo že, kak je božja volja.

*** Mursko polje.** Po Murskem polju se na njivah vse krasno razvija. Pomladno delo je včinoma vse opravljeno, opazilo se je, da so se v večini ženske gibale po polju in ob vozovih, ker so možje in fantje na vojski. Drevje je v najlepšem cvetju. Vinogradi so okopani, kakor druga leta. Ljudje živijo pa irezno in zmerno. Štedijo s hrano in radi prožajo to, kar je odveč. Upamo, da se bo prešvalstvo preživelo do nove žetve, katera se obeta vsepovsod bogata. Teleta, kar jih je odveč, že prodajajo, živa teža po K 1.40, jajca 1 komad po 10 v, kornuza 36 K met. stot. oves 26 K, krompir 16 K in manj. Živine pa ljudje še sploh nimajo volje prodati. Je tudi edino pametno, da jo hranijo za prihodnost. Opaža se, da se je bode redilo več, kakor poprej; le za košnjo po travnikih so ljudje v skrbeh, ker ženske niso za veliko lošnje in enako bo s košnjo žita in pšenice.

*** Središče.** Ob častni udeležbi so uprizorila naša dekleta, članice Dekliške Zveze, v nedeljo, dne 2. maja, času primerno gledališko igro „Dve materi.“ Govor č. g. kaplana je veljal krščanski ljubezni do bližnjega, ki obhaja v teh časih svoje zmagoslavje, kazal pa je tudi na tolažilno stran igre, ko moramo tudi mi pogrešati svoje drage, kakor ljudmila svojo drago Olgo, naposled pa opozarjal na domoljubno, avstrijsko stališče naše katoliške organizacije. Čast vrhim dekletom, ki kažejo že toliko spretnosti na odru, hvala jim, ki se s kolikim veseljem žrtvujejo v službi krščanske ljubezni do bližnjega! Mišni so bili prizori nebeskih prikazni, zlasti ljubkih angelcev. Če odstojete od skupne svote 123 K 62 v svoto 23 K 12 v, ostaja 100 K 50 v za oslrotele domače v vojski padlih junakov. Zahvala gre tudi krajnemu šolskemu svetu za brezplačno prepuščanje šolskih prostorov in društvu „Ednost“ za dovoženje odra.

*** Ptuj.** Pri seji okrajnega zastopa, ki je bila dne 3. maja, je g. načelnik Ornič priznal, da je poprejšnji tajnik Mu. t. v. vzel iz blagajne 630 K, več vsaj se mu ne more dočezati, katera svota je pa že poravnana.

*** Ornagora pri Ptuj.** Ker se razširja neresnična govorica, da letos v naši romarski cerkvi ne bo shodov, se naznanja, da se vrši na „žegnansko“ (loško) soboto in nedeljo, to je 15. in 16. majnika (veliko romanje in shod, kajpr vsako leto do sedaj, ter lo za romarje v cerkvi vse preskrbljeno.

*** Šterental.** V ponedeljek, dne 3. maja, se je ponesrečil neki delavec, doma iz Nemškega Št. arškega. Bil je prej tri tedne v bolnišnici, dne 2. maja je prišel semkaj na delo, a že drugi dan je padel pri stavbi barake s strehe ter se močno poškodoval.

*** Sv. Lovrenc na Drav. polju.** Odbor iz Brallega društva in Mladotško zveza je bil od nadvojvode Frana Štefana odlikovan z bronasto svetlino Audečega križa z vojnim okraskom za požrtvovalno delovanje kot zonični vojak, katero službo izvršuje brez pretrpka že od začetka vojske na severnem bojišču. — Pri Šterentalu rastejo klične kolčke po dožju. Čudno je, da nekateri niso občine sploh nič vprašali za dočete, n. pr. Četkič iz Maribora, Šterentalški graščak Heltn. Pilsch Hutter a že tad začel staviti barako za krčmo; prejšnji večer v sredo, se le je župa a obvestil, da namerava staviti. Potrebne nove krčme niso. Dejavno tako vači, ama po vseh stanišev, za vojaše pa se naj od vojaške uprave uvedejo kartine, kol kol je potreba. Tako to deanski potrebi ustrezno. Za lumparžo in izkoriščanje ljudstva pa krčme ne bi smele biti. Zato pr čakuemo o sl. e. kr. glavarstva in viske e. kr. i amestije, da ne bo čez in zoper občinski zastop dovolilo roviha ocesij, ker bi bilo to ljudstvu v gmet. o in moralno škodo. Po vseh drugih državah se zida strogo pestopa v tem oziru in omejuje pitje opojih pijač, pri nas se vsaj naj ne. opešuje. Na Šterentalu je to mogla občina izvrševati nadzorstva in kaj se v takih razmerah zares v takih oddaljenih krčmah, si lahko pošten človek misli.

*** Sv. Lovrenc na Dravskem polju.** V nedeljo, dne 9. maja, ima naša Dekliška Zveza zborovanje in občini zbor z deklamacijami, pejem in poučnim govorom. Mladenke, pridite polnoštevilno!

*** Konjice.** Mladenič Ivan Arbeiter v Bezini, ki je navdušen čebelar, je dobil v nedeljo, dne 2. maja, prvi roj.

*** Celje.** V celjski slošni bolnišnici je za ranami, dobljenimi na bojišču, umrl dne 1. maja Karl Posunder, vojak 7. pešpolka.

*** Pameče pri Slovenjgradcu.** Življenje si je hotel vzeti neki tukajšnji posestnik. Skočil je namreč dvakrat v vodo, pa so ga ohakrat opazili ter ga potegnili iz vode. Kaj vse napravi žganje in sploh vsa opojna pijača! Kmečko ljudstvo, odvrti se žganja, tega največjega svojega sovražnika! Zahajajmo radi v cerkev ter čitajmo „Slovenskega Gospodarja“! Ostanimo trezni ter Bogu zvesti in naši domovini!

*** Mareuberg.** Dekliška Zveza ima v nedeljo, dne 16. majnika, pri Sv. Janezu mesečni sestanek.

*** Prihodnja petkova „Straža“** bo zopet prinesla obširen seznam padlih, ranjenih in ujetih vojakov naših domačih polkov. „Straža“ stane celo leto 10 K, pol leta 5 K, četrt leta K 2.50. — Naslov: Upravništvo lista „Straža“, Maribor.

*** Premišljevanja o božjem Srcu Jezusovem.** Času primerna knjiga, ki je spisal o. Marijofil Holecsek, franciskan. Cena K 1.20 za broširano, K 2 za vezan izvod, po pošti 26 v več. Katoliški narod vesoljnega sveta se oklepajo vedno tesneje božjega Srca Jezusovega. Tudi Slovenci smo se božjemu Srcu že pred leti posvetili; to posvetitev smo že mnogokrat obnovili; na posebno slovesen način se je pa zgodilo to letos, ko nam je prinesla vojska toliko žalosti in trpljenja in smo še močneje začutili potrebo, da nam odpre to srce neusahljive zaklade svoje ljubezni in svojih dobrot. Kdor se bo utopil v prisrčna premišljevanja, ki jih podaja ta knjiga, bo našel v njih neusahljivo in tolažbo in uteho. Ta dragocena knjiga naj se torej hitro razširi ter prinese mir in tolažbo v vse slovenske domove. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, v vseh franciskanskih samostanih ter v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

*** Zemljevid Sibirije.** Mnogo slovenskih družin ima svoje sinove, brate ali može v daljni mrzli Sibiriji v ruskem ujetniš-

tvu. Naši ljudje te ogromne pokrajine, katero nad polj leta pokriva debela ledena in snežena odeja in je znana po svojem hudem mrazu, ne poznajo natančneje. Zemljevidni zavod G. Freytag & Berndt na Dunaju, VII., Schothenfeldgasse, je založil lep pregleden zemljevid nesrečne Sibirije. Zemljevid stane K 1.10 s poštnino vred.

Zadnja poročila došla v četrtek, 6. maja.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Rusi se na karpatski bojni črti umikajo.

Duraj, 5. maja.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa: Upliv naše zmage se kaže vedno bolj in bolj — ruska bojna črta v Beskidih (ozemlje Dukla—Lupkov), to je od Zborovega mimo Stropkovega do Lupkova je postala nevdržljiva. Ker zmagujejo nemške in avstrijske čete ne prestopanih uspešnih bojih napredujejo od zahoda proti mestoma Jaslo in Zmigrod vedno dalje, se je začel sovražnik danes (sredo) zjutraj umikati s cele ogrske karpatske črte. Umikajočega sovražnika naše čete vstrajno zasledujejo. Rusi so na približno 150 km dolgi bojni črti premagani. Ruske izgube so zelo velike. Sovražnik je prisiljen k umikanju.

Naš načrt za zmagovite boje.

Načrte za napad je napravil načelnik našega generalnega štaba, Konrad-Hecendorf. A z ozirom na skupno delovanje avstrijskega in nemškega armadnega vodstva nam je bila na njegov predlog pridržana nemška armadna skupina generala Makensen-a k zahodno-gališki bojni črti. Po osebnem dogovoru generala Makensen z našim vrhovnim armadnim poveljstvom, je prevzel general Makensen poveljevanje nad združenimi avstrijsko-nemskimi četami na zahodno-gališki bojni črti ter vodil izpeljavo načrta. To se je vršilo tako natanko po načrtu, da so se mogli dan poprej odpeljati s posebnim vlakom na bojno črto vrhovni armadni poveljnik, maršal nadvojvoda Friderik, prestolonaslednik Karol Franc Jožef, kakor tudi baron Hecendorf s celim svojim generalnim štabom. Vsi so bili priče velike, skupno izvojevalne lepe zmage.

Hvaležni Nemci.

Casopisi Nemčije izražajo veliko veselje nad našo zmago v zahodni Galiciji. Pri tem hvaležno priznavajo, da smo Avstrijci dolgo časa sami zadrževali sami rusko prodiranje ter Rusom zastavili pot proti Berlinu. Tudi pozneje smo se parkrat, čeprav nepremagani, Nemcem na ljubo umaknili in podpirali njih vojna prizadevanja. Sedaj je prišel čas, da se lahko skupno veselimo krasnih uspehov.

Radko Dimitrijevič drugič tepen.

Naše prodiranje v zahodni Galiciji nevdržno napreduje. Južno krilo je prodrlo že do izvira Visloke (ob severni strani dukelske kotline). Vsled tega se je moral glavni stan ruskega poveljnika generala R. Dimitrijeviča umakniti iz Jasla nazaj proti izhodu. General Dimitrijevič je sedaj že drugič v Galiciji tepen, prvikrat v bitki pri Limanovi.

30 000 izgub pri Dardanelah.

V zadnjih bojih na polotoku Galipoli so Angličani in Francozi baje izgubili polovico svojih tamkaj izkrcanih čet, približno 30.000 mož.

Slovenska županstva — ne prezrite poziva „Slovenske Straže“ za loterijo v korist ubogim slovenskim otrokom, invalidom in udovam padlih junakov!

Listnica uredništva.

Sv. Jurij v Slov. gor.: Hvala za spis. Priobčimo prihodnjič! Pozdrave! — Mursko polje: Hvalavredno, da se potegujete in agitirate tudi v sedanjih časih za naš list. Bodite nam pozdravljeni!

Posestvo z vrelcem kisle vode in go-tilno se prod. Naslov na upravništvo „Str.“ Gosp. pod 50 000 — 252

Prodajalka izurjena v trgovini mešane stroke žel službe v kako majbno t govino na došli. Nastopi lahko takoj. Naslov se izve v upravništva tega lista. 256

Suhe gobe (Herrenpilze) kupujemo. Cenjene ponudbe z navedenjem cene za 1 kg in z vzorcem brez vrednosti na naslov: Vydrova tovarna živih Praga VIII (na Češkem). 264

Mladenič star 23 let, polnooma vojašči-ne prost, išče službo. Najraje za pismonošo ali kaj primernega. Službo lahko takoj nastopi. Poudbe na naslov: Josip Frenetič, Landol št. 33, pošta Hrašče pri Postojni, Notranjsko. 294

Peričnik